

Hollós József dr. a Friedmann-féle tüdővészellenes szerről.

(Saját tudósítónktól.) Arra a hírre, hogy Szeged város tanácsa ki akarja küldeni Hollós József dr. közkórházi főorvost, az elismert tüdővész-speciálistát Friedmann professzor oltási módszerének tanulmányozására, fölkerestük Hollós dr.-t, hogy meghalljuk véleményét az új gyógymód felől.

A Friedmann-féle oltási módszer, — mondotta Hollós dr. — teoretikusan régóta megalapozott tudományos eljárásokon nyugszik. Az a lényege, hogy különböző módokon meggyöngített élő bacteriumtenyészetet viszünk a szervezetbe s az ezek hatására a szervezet által termelt immunanyagok megvédik az illető egyént ugyanazon fajta bármilyen erősségű bacteriumok fertőzése ellen (ez a praeventiv oltás), avagy a már megtörtént fertőzést a szervezetből kiküszöböli. A praeventiv oltásra klasszikus példa a himlő elleni védőoltás, amelynél az emberre kevésbé fertőző borjühimlő beoltása mentesíti a betegség ellen. A veszettség elleni oltásnál a már megtörtént, de még kitörésre nem jutott fertőzést küzdhetjük le a veszettség bacteriumainak mesterséges uton gyöngített anyagával. A már kitört betegséget is lehetséges gyöngített bacteriumtenyszzel gyógyulásra bírni, példa erre a lépfene gyógyítása. Míg Pasteur — 45 évvel ezelőtt — a bacteriumok mesterséges gyöngítésének elvére rájött, így kiáltott föl: „Boldog vagyok, hogy ezt francia ember találta föl”. Ezt tartotta ugyanis élete legnagyobb fölfedezésének és méltán.

Ha Friedmann oltási eljárása beválik, úgy Pasteur geniejének újabb s talán legértékesebb gyümölcse jut az emberiség birtokába. Hogy a hidegvérűek tuberkulózisa az embert nem fertőzi, már több, mint 20 év óta ismeretes, kérdés csak az, *képes-e az emberi tuberkulózis bacillus ellen kellő erősségű védőanyagok termelésére*. Ezt apriori tagadni nem lehet, hisz már hákat is sikerült a rájuk nézve kevésbé fertőző emberi tuberkulózis-bacillus tenyésztet praeventive immunizálni. A praeventiv immunizálás valószínűleg fog is sikerülni, ha nem is véglegesen, de pár évre kiterjedően. Ez már magában véve is óriási eredmény volna, hisz a tüdővész környezetben élő csecsemők és gyermekek millióit lehetne így a fertőzéstől megóvni. A *kifejlődött tüdővész meggyógyítása* azonban a legnehezebb orvosi feladat s előre is bizonyos vagyok benne, hogy ezen módszerrel is, miként más, eddig is használtos specifikus módszerekkel (Koch-féle, Spengler-féle stb.) csupán azon beteg meggyógyítása fog sikerülni, ahol a szervezetnek megvan az immunanyagok termelésére való képessége. Ez pedig nem csupán előre haladott tüdővész eseteiben, végleg leromlott szervezetű egyéneknél hiányzik, hanem hiányozhat kezdődő gümőkór eseteiben is, amelyek éppen azért válnak minden módszer ellenére halálosakká, mert a szervezet képtelen a megfelelő immunitás kifejlesztésére. Emellett a tüdővésznél nagy anatómiai elváltozások és különféle vegyesfertőzések vannak jelen, amelyek a gyógyulást még kellő immunitás ellenére is végleg megakadályozhatják. Ép ezért már eleve megállapíthatjuk, hogy a Friedmann-féle beoltás sem lehet olyan gyógyszere a tüdővész betegnek, mint pl. Ehrlich szere a vérbajnak.

Utóbbinál nincsenek, vagy alig vannak anatómiai elváltozások, csak a szervezet el van árasztva spirochaetákkal, más, vegyes fertőzés nélkül s éppen ezért a specifikusan ható salvarsan egy vagy többszöri beoltásra valóban képes a fertőzést kiölni, tekintet nélkül ennek súlyosságára. De ugyanezt megteszi az eddig használt higany és jód is, csak hogy jóval lassabban. És valószínűnek tartom, hogy a Friedmann-féle módszer ugyanígy fog viszonylani az eddig is alkalmazott specifikus eljárásokhoz, mint a Sal-

varsan a higanyhoz: gyorsabbá, biztosabbá teszi a gyógyulást, de csak ott fog biztos sikert elérni, ahol ennek biológiai előfeltételei megvannak. De még így is föltette értékes kincsnek jutottunk birtokába, ami különösen nekünk, magyaroknak jelent nagyon sokat, mert éppen nálunk a legkevésbé valószínű, hogy *socialhygieniai* uton leszünk képesek a tüdővészt leküzdeni (amelynek értékes eredményei pl. Angliában, Németországban konstátálhatók), mert hisz nálunk *socialhygiéne* egész egyszerűen — nincs.

A képviselőház ülése.

— Tisza a román kérdéstről. —

(Saját tudósítónktól.) A féléves költségvetés tárgyalásának mai napja váratlanul a miniszterelnöknek nagyjelentőségű nyilatkozatát hozta a román kérdésre vonatkozóan és pedig úgy a román királysággal való viszonyunk (külpolitikai szempontból, mint a hazai románsággal való megegyezés kérdésében).

A miniszterelnök beszédének minden szava oly fontos, hogy annak kivonatos ismeretése nem nyújthat kellő tájékozást. A Neue Freie Pressenek a külpolitikai kérdésekben legutóbb gyakorolt, elfogult magatartását a miniszterelnök finoman, de erélyesen kritizálta és azt kérdezte Pop-Csicsó képviselőtől, akinek beszéde a miniszterelnök fölszólalásának alkalmul szolgált, hogy miért hisz inkább a Neue Freie Pressenek, mint a román kormány által kiadott földkönyvnek, amely a monarchia magatartásának korrektségét a legteljesebben elismeri, hogy a legutóbbi román mozgósítás alkalmával a tulzó románok viselkedése folytán Magyarországon is bizonyos hangulati egyenetlenségek mutatkoztak, azt a miniszterelnök is, Pop Csicsónak igazat adva, a magyar sovinszta sajtó egy részének pókhendi és neveletlen hangjának tudta be, mely diszkreditálta a magyar nemzetet a világ szemében. De rámutatott arra, hogy viszont a román sajtó egy része is minden kritikán aluli viselkedést tanusított és ezáltal a hangulat kiélesítéséhez jelentékenyen hozzájárult.

Nagy hatást tett a miniszterelnök az a kijelentésével, hogy az ő nemzeti politikája a megértés és a békés vonzás alapjain épül föl. A románoknak a magyarokkal és a monarchiával való viszonyuk tekintetében a Magyarországon élő németeket, akik nyelvüket megőrzik, de a magyar hazának hű és odaadó fiai.

Lelkes tapssal fogadta a Ház a miniszterelnöknek azt a kijelentését is, hogy a románok akkor fogják helyesen betölteni hivatásukat, ha erős támaszaik lesznek a dualisztikus rendszernek és az ezeréves magyar államnak, mert a dualisztikus alapon fölépült magyar állam saját érdekében hű szövetségese lesz mindenkori Romániának ezen az alapon s a harmonia feltétlenül megteremthető és ezt a célt

szolgálják azok az eszmecserék is, amelyeket a miniszterelnök jelenleg a román nemzeti párt vezetőjével folytat. Fő feltétele az, hogy minden hátsó gondolat nélkül a magyarországi románok helyezkedjenek az ezredéves nemzeti alapon fölépült magyar állameszme alapjára.

Politikai körökben meg vannak győződve, hogy a miniszterelnök mai beszéde bevezetőül tekinthető a román kérdés küszöbön levő megoldásának.

A Ház mai ülésén elnök bejelentette, hogy *december 15-én térnek át a sajtójavaslat tárgyalására*. A Házban ma sokat beszéltek arról, hogy Polónyi Géza levelet intézett Károlyi Mihály grófhhoz s abban bejelenti, hogy *a pártból kilép*, mivel úgy majd jobban teljesítheti a függetlenségi és 48-as elvnek keresztülvitelét.

A mai ülésről ez a tudósítás szól:

Mivel az ellenzék távolmaradását már tegnap elhatározta, nagyon természetes, hogy a többség soraiban is jelentékenyen csökkent az érdeklődés a költségvetési vita iránt. Nem szükséges nagy tömegben fölvonulni egy oly csatatérre, ahol az ellenfél egész biztosan nem fog megjelenni. A munkapárt érdeklődésének megcsappanása olyan nagy volt, hogy a rendes időben még meg sem lehetett nyitni az ülést, mert a tanácskozásképeséghez szükséges negyven képviselő sem volt jelen. Öt perc hia volt tizenegy órának, amikor az ülést meg lehetett nyitni.

Hegedüs Lóránt előadó nem nagy méretű, de annál nagyobb jelentőségű beszédet mondott a költségvetéssel kapcsolatban. Nem követte elődeinek azt a szokását, hogy a költségvetést számszerűen ismertesse, hanem e helyett csak a gazdasági válságról beszélt nagyon okosan és érdekesen. A Ház nagy tetszéssel fogadta a beszédet.

Az előadó fölszólalása után általános meglepetésre Balogh Jenő igazságügyminiszter szólalt föl és arra hivatkozva, hogy most költségvetési vita fog megindulni, a költségvetésbe pedig betartoznak az igazságügyi költségek is, ennél fogva ő megragadja az alkalmat, hogy *igazságügyi kormányzati terveiről tájékoztassa a Házat*. A miniszter ezután rendre ismertette azokat a kérdéseket, amelyekkel minisztériuma ezidő szerint foglalkozik.

(Kezdődik az ülés.)

Amikor az elnök néhány perccel tizenegy óra előtt megnyitotta az ülést, alig negyven-ötven munkapárti képviselő volt jelen, az ellenzéki padok teljesen üresek voltak.

Beöthy Pál elnök az ülés megnyitása után bejelentette a Háznak, hogy *Skerlecz Iván bárót horvát bánná nevezte ki a király*. A Ház a bejelentést *éljenzéssel* fogadta.

Bejelentette továbbá az elnök, hogy